Sybase ASE: przodek SQL Servera, który wciąż trzyma stare płace

Poziom: podstawy **Dotyczy: Sybase ASE 15.7 / 16.0 (SAP ASE)** **Czas: ~10 min**

Ta strona otwiera książkę „Sybase ASE": skąd wziął się silnik, z którego kodu wyrósł kiedyś Microsoft SQL Server, jak to wygląda w jednym obrazku i dlaczego w Zielonej stoi wyłącznie jako archiwum płac tylko do odczytu.

Skróty użyte na tej stronie (6)

Skrót	Co znaczy
ASE	Adaptive Server Enterprise: nazwa silnika Sybase od 1996 roku, dziś rozwijanego przez SAP jako SAP ASE
MSSQL	Microsoft SQL Server: silnik bazy danych Microsoftu, na nim w Zielonej stoi księgowość Optima
OS/2	system operacyjny firmy IBM i Microsoft z lat 80., z którego pomysłów wyrósł początkowo Windows NT
SAP	Systeme, Anwendungen und Produkte in der Datenverarbeitung: niemiecki producent oprogramowania klasy ERP, właściciel silnika HANA i przejętego wcześniej Sybase ASE
SQL	Structured Query Language: język zapytań do relacyjnych baz danych
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych: polska instytucja obsługująca ubezpieczenia społeczne, do której zgłasza się między innymi skrócenie okresu przechowywania dokumentacji płacowej

Skąd się wzięło

Sybase powstał w 1984 roku w Berkeley w Kalifornii, założony przez Roberta Epsteina, Marka Hoffmana i dwoje wspólników, pod pierwotną nazwą Systemware. Firma postawiła od początku na architekturę klient serwer i na obsługę wielu równoległych połączeń naraz, w czasach, gdy większość baz danych obsługiwała jednego użytkownika na raz. W 1987 roku na rynek trafił Sybase SQL Server, pierwsza wersja silnika dla systemów uniksowych.

Dwa lata wcześniej, w 1986 roku, Sybase zaczął rozmawiać z Microsoftem o wspólnym rozwoju tego silnika na potrzeby systemu OS/2, a owocem tej współpracy był Ashton Tate Microsoft SQL Server 1.0, wydany w maju 1989 roku. Przez kilka kolejnych lat obie firmy rozwijały wspólny kod, aż w 1993 roku umowa o współpracy wygasła i drogi się rozeszły. Microsoft zatrzymał nazwę SQL Server i kod na Windows, rozwijając go dalej samodzielnie, a Sybase kontynuował rozwój swojej gałęzi pod uniksy i inne platformy. Ślady wspólnych korzeni widać do dziś w nazwach takich jak `sp_who` czy `sysprocesses`, znajomych każdemu, kto administrował którymkolwiek z tych dwóch silników.

W 1996 roku, wraz z wersją 11.5, Sybase zmienił nazwę swojego silnika na Adaptive Server Enterprise, żeby jasno odróżnić go od SQL Servera Microsoftu, z którym od tej pory nie miał już nic wspólnego poza wspólną przeszłością. W lipcu 2010 roku Sybase został przejęty przez SAP i stał się jego spółką zależną, a silnik od tamtej pory rozwijany jest pod marką SAP ASE. Poza korporacjami korzystającymi z aplikacji SAP silnik ten dziś rzadko trafia do nowych wdrożeń, ale w wielu firmach wciąż obsługuje systemy postawione dekady temu, których nikt nie zdążył jeszcze zastąpić.

Jak to działa w jednym obrazku

Zapytanie od klienta trafia do procesu `dataserver`, który odnajduje właściwą bazę, a ta rozkłada się fizycznie na jeden lub więcej device'ów zarządzanych przez silnik. Kopię zapasową z tych samych danych wykonuje osobny proces, `backupserver`, nigdy sam `dataserver`.

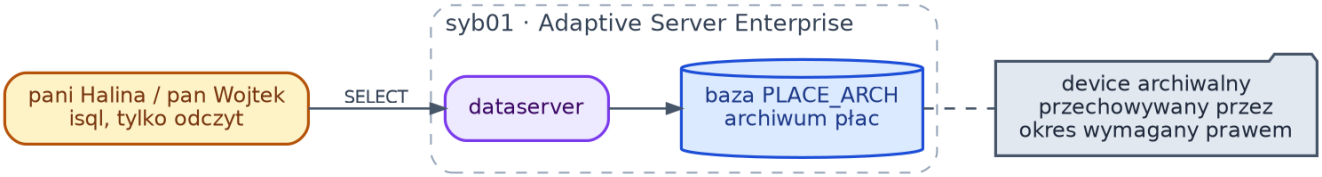

Zapytanie SQL od pani Haliny trafia przez dataserver do bazy PLACE_ARCH, tylko do odczytu (kliknięcie otwiera pełny rozmiar)

Dlaczego Zielona

> **Z ŻYCIA WZIĘTE**
>
> Kiedy Zielona wdrażała Optimę na MSSQL na przełomie lat, stary system płacowy działający na Sybase ASE nie doczekał się migracji, tylko trafił w tryb archiwalny. Serwer `syb01` wciąż

> żyje, baza `PLACE_ARCH` wciąż odpowiada na zapytania, ale nikt od lat nic do niej nie zapisuje. Pani Halina zagląda tam raz na jakiś czas, gdy trzeba sprawdzić zarobki sprzed lat dla byłego pracownika, a pan Wojtek pyta o to co roku przy audycie.

Trzymanie tego archiwum na osobnym, wyłącznie odczytywanym serwerze nie jest kaprysem, tylko wprost wynika z obowiązku przechowywania dokumentacji płacowej: dla pracowników zatrudnionych od 2019 roku przepisy każą trzymać ją dziesięć lat od końca roku, w którym zatrudnienie się zakończyło, a dla osób zatrudnionych wcześniej okres bywa dłuższy, licząc w dziesiątkach lat, chyba że firma skróciła go przez odpowiednie zgłoszenie do ZUS. Dokładny, aktualny termin dla konkretnego pracownika warto sprawdzać każdorazowo w obowiązujących przepisach albo z działem kadr, bo reguła zależy od daty zatrudnienia i od tego, czy dane skrócenie okresu zostało formalnie zgłoszone. Dopóki ten obowiązek trwa, `syb01` musi działać, nawet jeśli nikt poza audytorem i panią Haliną nie loguje się tam częściej niż raz na kwartał.

Mapa tej książki

Książka „Sybase ASE" składa się z sześciu rozdziałów i zakłada znajomość słownika z książki „Bazy danych: fundamenty".

Rozdział	Na jakie pytanie odpowiada
Sybase ASE: przodek SQL Servera, który wciąż trzyma stare płace	Skąd wziął się Sybase i dlaczego dziś nazywa się SAP ASE
Architektura Sybase ASE	Co to jest serwer, device, baza i segment
isql	Jak połączyć się z bazą z linii poleceń
Rozpoznanie serwera i baz	Jak sprawdzić, co stoi na nieznanym serwerze
Sesje i aktywność	Jak zobaczyć, kto i co teraz robi na serwerze
Zarządzanie użytkownikami	Jak założyć konto i nadać uprawnienia
Powiększanie baz i urządzeń	Jak dołożyć miejsca, gdy baza się zapełnia
Flagi bazy i punkt zapisu	Co pilnuje spójności bazy między zapisami
Backup i odtwarzanie	Jak zrobić i odtworzyć kopię zapasową
Licencje SySAM	Jak działa licencjonowanie silnika

Powiązane: Architektura Sybase ASE · Relacyjne, dokumentowe, kolumnowe, klucz-wartość: mapa rodzin · Zarządzanie użytkownikami

Źródła: Wikipedia, „Sybase" i „Adaptive Server Enterprise" · poradnikprzedsiebiorcy.pl, „Okresy przechowywania dokumentacji pracowniczej" · Kodeks pracy, art. 94 pkt 9b

---

Revision #22
Created 2026-09-28 17:32:39 UTC by Tomasz Konieczny

Updated 2026-10-26 14:07:59 UTC by Tomasz Konieczny